Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 29. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 15-го ЛЮТОГО 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 15, 1956. No. 29. VOL. LXIII.

НІКСОН ПРО ЗАСЛУГИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО УРЯДУ

ВИБОРЦІ МАЮТЬ ВИБИРАТИ МІЖ УСПІШНОЮ ПОМІРКОВАНОЮ ПРОГРАМОЮ АЙЗЕНГАВЕРА І ЯКОЮСЬ РАДИКАЛЬНІШОЮ ПРОГРАМОЮ; ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕМОГУ РЕСПУБЛІКАНЦІВ, ЯКІ ДАЛИ МИР І ДОБРОБУТ КРАЇНІ

Ню Йорк, Н. И. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на прийнятті крайового Республіканського Клюбу в Ню Йорку в готелі „Валдорф-Асторія" до 1,800 осіб і заявив, що американські виборці в цьому році мають вибирати між успішною поміркованою програмою Айзенгавера і „якоюсь іншою радикальнішою програмою". Ці слова Ніксона були звернені до правого крила своєї власної Республіканської партії і до Демократичної партії. Віце-президент заявив, що ті республіканці, які твердять, що теперішній уряд є „занадто ліберальний і запоступовий", не мають своєї власної програми. Але головна атака Ніксона була звернена проти демократів, — які роз'єднані в справі громадянських прав і скасування окремих шкіл для дітей кольорових батьків. Тому Ніксон назвав Демократичну партію — реакційною партією, бо південні демократи виступають проти скасування сеґреґації в школах. Ніксон ганив демократів і за два їхні інші виборчі гасла, в яких критикують вони закордонну політику республіканського уряду і закидають урядові Айзенгавера, що він, нібито, підтримує великих підприємців. Республіканський уряд, казав Ніксон, по довгих роках демократичних урядів, доводить американському народові, що може бути добробут в цій країні без війни; що може бути високий стан затруднення без урядової контролі економічного життя країни. „Ми горді з цих осягів, казав віце-президент, і ми віримо, що й американський нарід, якого ми репрезентуємо, також гордиться цими нашими осягами". Ніксон, якого вважають за можливого республіканського кандидата, якщо Айзенгавер відмовиться кандидувати, заявив, що „уряд Айзенгавера триватиме вісім років". Віце-президент заявив зараз після свого приїзду до Ню Йорку, що тепер зріс „оптимізм" в справі поновної кандатури Аюзенгавера. В своїй промові Ніксон назвав трьох можливих демократичних кандидатів на президента — Адлея Е. Стівенсона, сенатора Естеса Кіфовера і губернатора Аверелла Гаррмана „кандидатами, які шукають кризи". Він сказав, що Гарриман, — це „дуже коштовний політик, який тимчасово мешкає в губернаторському будинку в Олбані." Ніксон твердив, що демократичні кандидати не можуть погодитися в тому, що „є шкідливе в нашій закордонній політиці." Стівенсон, на думку Ніксона, має клопоти, бо не може зрозуміти самого себе. — Стівенсон — це „розколювач волосків із 1956 року". Уряд Айзенгавера не підтримує багачів, бо тепер прибутки робітників найбільші в історії цієї країни. Уряд Айзенгавера за тим, щоб скасувати всяку сеґреґацію кольорового населення. Уряд Президента дав країні мир і добробут. — Тому, твердить Ніксон, в найближчих виборах матиме перемогу республіканський кандидат на президента, і республіканці матимуть більшість в Конґресі. Ніксон заперечив, що він будь-коли називав бувшого президента Геррі С. Трумана „зрадником" ЗДА. Не називав він зрадницькою і Демократичну партію, бо єдиною зрадницькою партією в ЗДА є Комуністична партія.

Бенсон передбачає, що Айзенгавер поставить „вето" проти законопроєкту про тривку допомогу фармерам

Вашинґтон. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон заявив на телевізії, що, на його думку, президент Айзенгавер поставить „вето" проти законопроєкту про тривку допомогу фармерам, яка мала б становити 90 відсотків паритету. Бенсон заявив, що він буде рекомендувати Президентові поставити „вето" проти цього законопроєкту, якщо Айзенгавер звернеться до нього в цій справі. Секретар рільництва гадає, що Президент не погодиться підписати цей законопроєкт, бо в листі до сенатора Джорджа Д. Ейкена він заявився проти тривкої допомоги фармерам у висоті 90 відсотків паритету, кажучи, що така допомога унеможливить створення „земельного банку", за який фармери діставали б винагороду за необсіяну землю. Зменшена допомога фармерам змусить їх обмежити продукцію, і таким чином можна буде зменшити запаси рільних продуктів в урядових магазинах.

Сам Президент рішатиме справу поновної кандидатури

Вашинґтон. — 14-го лютого мають відбутися вирішні лікарські оглядини президента Айзенгавера, які можуть заважити на тому, чи він буде ще раз кандидувати. Але з Білого Дому повідомляють, що Президент не зараз повідомить про своє рішення. Айзенгавер відлетить в середу 15 січня до Томасвіллю в Джорджії, де має перебути від сімох до 10-ох днів на фармі секретаря скарбу Джорджоа Гомфрі. Після оглядин лікарі видадуть бюлетень про стан здоров'я Президента й це станеться в середу, мабуть на пресовій конференції. Д-р Вайт прибуває до Вашинґтону літаком із Сан Франсіско. Він разом із лікарями д-рами ген. Говардом Мек С. Снайдером, полк. Байроном Е. Поллоком і полк. Томасом В. Метінґлі стверджуватимуть стан видужання Айзенгавера. Це будуть перші загальні оглядини Президента від половини грудня минулого року. — Президент вернеться до Вашинґтону коло 25-го лютого, і перша пресова конференція відбудеться 29-го лютого. Гадають, що тоді Айзенгавер виявить свої політичні пляни, керуючись не лікарським бюлетенем, тільки своїм власним почуванням, чи зможе нести впродовж чотирьох дальших років тягар президентури ЗДА.

Сенатор Даґлес домагається твердої урядової політики в справі спільних шкіл

Вашинґтон. — Демократичний сенатор із стейту Іллиной, Пол Г. Даґлес заявив в інтерв'ю на велевізійній стації АВС, що федеральний уряд повинен вести тверду й рішучу політику в справі скасування окремих шкіл для дітей кольорових батьків, хоч і без карних засобів супроти південних стейтів. Сенатор Даґлес погоджується з демократичним кандидатом Адлеєм Е. Стівенсоонм в тому, що не можна при допомозі війська змушувати ті стейти до спільного навчання білих і кольорових учнів, але домагається, щоб уряд не давав шкільних фондів тим стейтам, які виступають проти рішення Найвищого Суду ЗДА, яке касує окремі школи для дітей кольорових батьків.

Кіфовер закликає до „чесної" виборчої кампанії

Флінт, Мишиґен. — Сенатор Естес Кіфовер закликає своїх прихильників „чесно" вести виборчу кампанію. Він заявив, що хоч би навіть мав і програти, але не буде послуговуватися нечесними методами і не буде „відповідати обвинуваченнями на обвинувачення", бо пам'ятає, що є демократом і американцем. Сенатор Кіфовер закликає всіх своїх прихильників підкреслювати тільки позитивну сторінку своєї програми, а не очорнювати своїх противників. Кіфовер заявив, що, на випадок програння, він підтримуватиме того демократичного кандидата, який здобуде більшість на Демократичній Крайовій Номінаційній Конвенції в Шикаґо в серпні цього року.

Стівенсон вийшов непошкоджений з автової катастрофи

Портленд, Оре. — В околицях Портленду (стейт Ореґон), де Стівенсон мав наприкінці минулого тижня свій виборчий виступ, трапилася з ним та ще з кількома особами автова катастрофа, з якої всі вийшли непошкодженими. З огляду на великі сніги в Ореґоні Стівенсон і його товариші їхали сніговим трактором, який на схилах гори у Мавнт Гуд перевернувся і скотився разом з пасажирами тридцять п'ять стіп униз, де застряг у снігу. Стівенсонові і його супровідникам вдалося тільки з трудом вилізти з перевернeного авта і вибратися з глибокого снігу. У Мавнт Гуд Стівенсон працював над своєю новою виборчою промовою.

● **Крайовий** Республіканський Клюб у Ню Йорку надав віце-президентові Ричардові М. Ніксону звання почесного члена. Цей клюб існує 77 років, і його досмертними почесними членами є тільки бувший президент Герберт Гувер і президент Айзенгавер.

На будову домів видадуть в цьому році 60 більйонів долярів

Ню Йорк, Н. И. — Адміністраційний директор Товариства Американських Головних Контракторів Г. Е. Форман заявив на конвенції в готелі „Валдорф-Асторія", що в цьому році в цій країні видадуть на будівельну програму 60 більйонів долярів. З того на будову нових домів видадуть 44.5 більйона, а на направу й перебудову старих 15.5 більйонів долярів. На приватні й публічні доми мають видати 28.9 більйона долярів, на один більйон більше як в попередньому році. На будівлі важкої конструкції мають видати в цьому році 16.7 більйона долярів. Видатки на будову шляхів мають зрости в цьому році на 12 відсотків. Директор Форман передбачає, що видатки на будівельну програму будуть постійно зростати в найближчих роках, бо зростатиме і економіка цієї країни, яка згідно з передбаченням президента Айзенгавера, в 1965 році має становити річно 500 більйонів долярів.

Посадник Гілсайду — українського походження

Гілсайд, Н. Дж. — Місцевий адвокат українського походження п. Вільям Ґураль, який осягнув останніми часами чималі успіхи в своїй політичній та фаховій кар'єрі, є сином наших давніх іміґрантів Михайла і Йоанни Ґуралів, які прибули до цього краю перед більше як 40 роками. Після закінчення середньої школи в Гілсайді та правничого факультету в університеті Рутґерса, п. Ґураль студіював також правничі та суспільні науки в Колумбійському університеті. В 1952 році п. Ґураль був вибраний членом міської управи Гілсайду. Перевибраний в 1955 році, став мейором цього міста з днем 2 січня 1956 року. Як адвокат п. Ґураль добився теж відзначення, одержуючи право заступати перед Найвищим Судом ЗДА у Вашинґтоні.

Адв. Вільям Ґураль

АНГЛІЯ ЗАКИДАЄ СОВЄТАМ БРЕХНЮ В СПРАВІ ДИПЛОМАТІВ-ШПИГУНІВ

Лондон. — Совєтські лідери свідомо затаїли все, що знали про справу двох колишніх англійських дипломатів, які — з активною совєтською допомогою — втекли були в травні 1951 року до Москви. „Такий впертий брак щирости дуже утруднює довір'я до совєтських заяв про бажання зберігати добрі взаємини" — заявив буквально англійський міністер закордонних справ Ллойд, нав'язуючи до публічної появи в Москві Мекліна й Бурджесса, колишніх англійських дипломатів-шпигунів. Та їхня поява і проголошена ними заява дала поштовх до інтерпеляцій в англійській палаті громад. Відповідаючи на них, міністер Ллойд заявив, що на осінній Женевській конференції міністрів закордонних справ у Женеві тодішній англійський міністер закордонних справ Мекміллан запитав був Молотова про Мекліна й Бурджесса. Молотов відповів, що він не всилі дістати від нікого інформації в цій справі. Знову ж кілька тижнів тому Гаролд Вилсон, член англійського парляменту з Партії Праці, запитав про те саме Хрущова. Цей останній зробив здивовану міну. „Чи вони знаходяться в Совєтському Союзі? Я нічого не чув про це від нікого з наших урядовців і ніколи їх не стрінув". Така поведінка совєтських проводирів — сказав міністер Ллойд — виказує наглядно, „як трудно встановити взаємини, оперті на довір'ї, що їх буцім то бажають собі керівники Совєтського Союзу". Селвайн Ллойд виступив теж рішуче проти виразної тенденції Москви використати справу Мекліна й Бурджесса для вбивання клина поміж Англію й Америку. Ствердивши, що на недавній конференції між през. Айзенгавером і прем'єром Іденом з участю англійського й американського міністрів закордонних справ, осягнено „тісну згоду", Ллойд застерігся, що „англо-американське порозуміння є краще за газетні заголовки про незгоду". Щоб протидіяти виразній тенденції, яка видна в заяві колишніх дипломатів-шпигунів, — засіяти знову недовір'я в американських військових колах, що не можна ділитися з англійцями тайнами, бо англійський державний апарат насичений комуністами-шпигунами, — англійський уряд офіційно заперечив, наче б Бурджес колинебудь працював в англійській контррозвідці. Єдиний його контакт з контррозвідкою був якийсь час за останньої війни, коли він працював в англійській радіовисильні.

В Москві почався ХХ-ий з'їзд комуністичної партії Совєтського Союзу

Москва. — Після цілої низки з'їздів комуністичних партій окремих совєтських республік почався у Москві у вівторок 14 лютого довго підготовлюваний і дуже розреклямовуваний ХХ-ий з'їзд комуністичної партії Совєтського Союзу, який згідно з пропаґандивними гаслами має бути „новим етапом в розвитку комуністичної політики". В першому дні нарад має виголосити велику доповідь Нікіта Хрущов, перший секретар совєтської компартії, якиє, як сподіваються, дасть огляд комуністичної тактики і політики, почавши від смерти Сталіна в 1953 році. У зв'язку з цим з'їздом, в якому візьме участь понад 1,500 делеґатів з Совєтського Союзу, з'їхалися до Москви провідники комуністичних партій усього світу. Французьку компартію репрезентують Торез, який перебуває вже кілька днів у Москві, Дюкло й інші комуністичні провідники. Прибув до Москви вже теж шеф італійських комуністів Пальміро Толіяті і генеральний секретар британської компартії Геррі Поллітт. Болгарію репрезентує Вулько Червенков, прем'єр болгарського уряду, червоний Китай — маршал Чу Тег, заступник голови комуністичного китайського уряду, і Югославію — амбасадор Відіч. Політичні обсерватори сподіваються, що з'їзд, в якому більшість творять прихильники Хрущова і Булґаніна, дасть повну підтримку їм обидвом. Опозиції з боку тих, що ставили на перше місце розвиток легкої індустрії, зокрема продукцію товарів для широкого вжитку, не буде, бо всіх прихильників такої економічної політики заздалегідь вичищено.

● **Мати Ґю Бурджесса,** колишнього англійського дипломата — шпигуна, який зник був весною 1951 року, висловила свою радість, довідавшись, що її син живий і вирвув у Москві. Мати Бурджесса, яка постійно живе в Лондоні, дістала за останніх 5 років тільки в 1953 і 1954 роках різдвяні привіти від сина, писані його рукою, але з лондонською поштовою печаткою. Мабуть, большевики присилали ті листівки до свого посольства в Лондоні, і там вкидали їх до скриньки.

Закінчився 19-й З'їзд філії Комуністичної партії на Україні

Київ. — 23-го січня в Києві закінчився 19-тий з'їзд Комуністичної партії України. В ділянці господарській і культурній з'їзд, зайнявшись т. зв. самокритикою, відзначив, що „успіхи були б значно більші, якби Центральний Комітет КП України, обласні, міські й районні партійні комітети не допускали серйозних недоліків у керівництві промисловістю, сільським господарством і культурним будівництвом". Керівництво всіма цими ділянками, сказано в постанові з'їзду, „не завжди буває кваліфікованим і конкретним, а деякі партійні комітети не позбулися формалізму, канцелярщини та поверховного підходу до справи." Картаючи діяльність керівних партійних організацій, з'їзд у своїх постановах підкреслив, що вони „працюють у відриві від завдань, які стоять перед підприємствами, колгоспами та установами" і „соціялістичне змагання організують лише формально". Далі у постановах зазначено, що „на Україні є ще багато підприємств, які працюють неритмічно, не виконують плянів по гуртовій продукції, по підвищенню продуктивности праці, по зниженню собівартости і випускають продукцію низької якости". У своїх постановах з'їзд філії московської компартії признає, що „в ряді колгоспів і радгоспів низька врожайність і продуктивність тваринництва, мало видається хліба і грошей на трудодні колгоспникам." На звітну доповідь ЦК КПУкраїни з'їзд ухвалив „головне завдання партійної організації республіки полягає в тому, що на базі переважного розвитку важкої промисловости... треба насамперед зліквідувати відставання в роботі вугільної промисловости, добитися значного зростання паливної, енерґетичної і сировинної бази", а також значно підвищити продуктивність праці. За найважливіше завдання у сільському господарстві з'їзд вважає „розвиток зернового господарства, в першу чергу озимої пшениці і кукурудзи," а також зростання поголів'я худоби". Вкінці з'їзд ухвалив „докорінно поліпшити ідеологічну роботу, подолати розрив між теорією і практикою комуністичного будівництва і ще ширше розгорнути соціялістичне змагання..."

З такими постановами поїдуть до Москви хрущовські намісники на Україні на 20-й з'їзд комуністичної партії Совєтського Союзу, що почнеться 14 лютого ц. р.

МОСКВА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПЛЯНІВ ЗАХОДУ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Москва. — Совєтський Союз протестує проти пляну трьох західніх великодержав вислати війська на Близький й Середній Схід задля збереження там миру й погрожує, що вона „не могла б бути байдужа" ,якщо західні альянти вислали б туди свої війська. Совєтський уряд проголосив у цій справі у понеділок 13-го лютого довгу офіційну заяву, яка нав'язує до вашинґтонських нарад президента Айзенгавера й прем'єра Ідена, у зв'язку з якими повідомлено недвозначно про можливість військової акції ЗДА, Англії і Франції, щоб перешкодити вибухові ізраїльсько - арабської війни, або відновити мир, на випадок порушення його Ізраїлем і арабськими державами. Совєтська заява твердить, що вислання західніми державами військ на Близький і Середній Схід було б „яскравим порушенням чартеру Об'єднаних Націй" та інсинуує, що це був би новий доказ ніби давньої політики західніх держав забезпечити собі „сфери впливів" на Близькому й Середньому Сході задля господарської експлюатації тамошніх країн. Совєти твердять просто, що річ іде про нафтові поля, що їх буцім то хочуть опанувати американці й англійці. Совєтська заява кількакратно покликується на Об'єднані Нації й Раду Безпеки, без яких, мовляв, недозволена ніяка подібна збірна акція на терені чужих країн. Водночас совєтська заява, втримана у виразному пропаґандивному тоні з ясною метою нацькувати арабські країни проти Англії й Америки та вбити клина поміж Францією з одного боку та Англію й Амернку з другого, — прикриває себе власними ніби то загроженими інтересами, як держави, яка безпосередньо межує з Середнім Сходом. Всяка збірна акція західніх держав, говорить совєтська заява, була б „загрозою для міжнародного миру й безпеки" і Совєти заповідають, що вони негайно звернулися б зі скаргою до Ради Безпеки. — Перші коментарі західньої преси на ту совєтську заяву підкреслюють її пропаґандивний характер та очевидну ціль — продовжувати совєтську пропаґандивну акцію на Близькому і Середньому Сході. Американські чинники відразу повідомили пресу, що вони не дадуть застрашити себе ніякими погрозами та не зречуться свободи рухів ,потрібної для встановлення миру на Близькому і Середньому Сході. Покликання на ОН — пишеться в американській пресі — це совєтський цинізм, бо Совєти не запитували в ОН дозволу на висилання зброї до арабських країн. Західні держави знають, що в Раді Безпеки Совєти внеможливили б кожну добру для миру акцію своїм „вето" і тому не зрікаються права діяти також поза Об'єднаними Націями, якщо цього вимагатиме ситуація.

Англія домагається від Макарія заклику до спокою на Кипрі

Лондон. — Збільшена терористична акція грецьких націоналістів на Кипрі довела англійський уряд до переконання, що дальші політичні переговори з архиєпископом Макарієм, лідером греків на Кипрі, недоцільні, поки він не закличе своїх земляків—припинити терор. Пишучи про це англомовна преса зазначає, що за останніх 14 місяців згинуло на Кипрі 17 англійців, а 89 було поранених, не рахуючи греків, які згинули чи були поранені з рук власних земляків за здогадну співпрацю з англійцями. Наприкінці останнього тижня грецькі терористи застрелили з засідки двох неозброєних англійських вояків та кинули бомбу на дружину одного вояка. Англійський губернатор Кипру маршал Гардінґ уважає, що переговори з арх. Макарієм війдуть у вирішну стадію щойно після парляментських виборів у Греції 19 лютого ц. р., але, стрінувшись знову з архиєпископом, він буде домагатися рішучого його виступу проти терористів. Щойно потім можна буде переговорювати про конституційні зміни правно-політичного стану на Кипрі, як перехідну стадію до практичного самовизначення кипрського населення.

Коло 400 осіб впало жертвою морозів в Европі

Рим. — У третьому тижні найбільших морозів і сніговій в Европі в цьому сторіччі Італія опинилась в такій катастрофальній ситуації, що американські летунські бази в Італії, Франції й Північній Африці дістали приказ від Вашинґтону поспішити з допомогою населенню. Перші чотири з сорока великих американських транспортних літаків осіли на римському летовищі з транспортом харчів, ліків і теплих одягів та покривал. Сніговія, яка триває в різних околицях апенінського півострова вже 12-ий день, відрізала від світу сотні місцевостей. Деякі з них не всилі взагалі порозумітись з зовнішнім світом, бо перервані телефонічні й телеграфічні промови, а вся комунікація припинилась. Над цілою Італією припинено теж летунська комунікацію з уваги на препонагу погоду.

В АМЕРИЦІ

● **В Дулуті,** Міннесота, 109-річний ветеран Громадянської війни Алберт Вулсон відзначив свої 109-ті роковини з дня народження. Він воював по боці північної армії. На торті, приготовленому з нагоди цих роковин, забракло місця для 109-ох свічок, і тому написали тільки число „109". Алберт Вулсон дістав сотки побажань, зокрема від президента Айзенгавера.

● **В столиці Бразилії** Ріо де Жнейро почався чотириденний карнавал, який триватиме до вівтірка, бо в середу починається піст (так звана „Попелева Середа").

● **В Ню Йорку** впродовж одного дня, 11 лютого, сталося 285 автомобільних катастроф, в яких згинула одна особа, а 115 осіб поранено. 13-ох автоводіїв заарештовано за те, що їхали в п'яному стані, а 3,665 осіб мають відповідати перед судом за порушення правил їзди автом.

● **В столиці стейту** Ню Джерзі, Трентоні, 19 травня відбудеться демократичне прийняття, на якому промовлятимуть всі три можливі демократичні кандидати на президента: Адлей Е. Стівенсон, сенатор Естес Кіфовер і губернатор Аверелл Гарриман. Вступ на прийняття — 100 долярів.

● **Команда фльоти** влаштувала в двох підводних човнах прийняття для робітничих провідників, які відбували наради в Маямі Біч на Флориді. 50 провідників АФП - КІОС всіли в ці човни, які занурилися на 300 стіп у воду коло узбережжя Флориди.

● **Сина покійного президента** Вільяма Говарда Тефта і брата покійного сенатора Роберта А. Тефта, посадника Сінсінаті, Огайо, Чарлза П. Тефта обрано членом Громадського Крайового Комітету, який дбає про перевибір Айзенгавера в найближчих виборах.

● **Християни** в цілому світі починають в середу піст, який триватиме аж до Великодня, 1 квітня. За старим календарем Великдень припадає на 6-го травня, і тому піст починається пізніше.

● **Губернатор Каліфорнії** 59-річний Ґудвін Дж. Найт захворів на інфлюенцу і тому не міг виголосити промови в „Дні Линколана" в Лорейні, Огайо. Він хворий в готелі „Валдолф - Асторія", куди приїхав у промислових справах.

● **Сенат** без дискусії прийняв законопроєкт, згідно з яким можна буте карати смертною карою за саботажі на літаках, під час яких були б смертні випадки. Цей законопроєкт ухвалено у зв'язку зі справою Джана Дж. Ґрегема, який, бажаючи дістати осекурацію по своїй матері, підложив у її валізку часову бомбу.

В СВІТІ

● **З'єдинені Держави,** Англія і Франція запротестували перед совєтським командантом у Східньому Берліні проти військового вишколу цивільних німців і озброювання їх різною зброєю, якої вони можуть вживати для насильницьких актів. Кілька тисяч німецьких комуністів у Східньому Берліні відбували вуличну параду, маючи різнородну зброю, одержану від Совєтів.

● **Клемент Еттлі,** недавній лідер англійської Партії Праці, який, зрікшися свого становища, став членом Палати Лордів, гостро виступив на сторінках лондонського часопису „Стар" проти Енорина Бівена, неспокійного амбітника, лідера лівого крила партії, який знову критикує нового голову партії Гейтскелла за його „опортунізм". Еттлі каже, що хто не вміє бути льояльним супроти партійної управи, той повинен мовчки „зашитись у свій закамарок". Еттлі піддає під сумнів соціялізм цього крикуна.

● **Вільгельм Пік,** „президент" східньо - німецької „Народної Республіки, замінив кару смерти на досмертну в'язницю двом німцям, що їх комуністичний суд засудив на повішення за намовляння до втечі на Захід. Засуд викликав в усій Німеччині й поза нею бурю протестів.

● **Новий японський амбасадор** у Вашинґтоні, Масаюкі Тані, був одним із чільних діячів японської армії і господарського світу, які підготовляли війну проти З'єдинених Держав. Під час останньої війни він був короткий час міністром закордонних справ. Після війни генерал МекАртур заарештував його і 3½ року тримав у в'язниці, як воєнного злочинця, дармащо він не був формально засуджений. Вийшовши на волю у 1949 році Масаюкі Тані не мав права займати будь-якого становища в державному апараті і працював в нафтовому підприємстві. Проте, він запевняє, що не відчуває ніякого жалю до американців і вважає американсько-японський союз за річ найконечнішу. Він має 66 років і понад 30 років є на дипломатичній службі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИПРАВДАНІ НАДІЇ

Минулої суботи на одному американсько-українському політичному зібранні в Ню Йорку, в якому взяли участь переважно члени тут народженої української генерації та давнішої нашої іміграції, впали слова найбільшого признання для тих наших співгромадян, що прибули до цієї країни вже після другої світової війни. Головний промовець на цьому зібранні, тут народжений діяч, говорив про великий вклад „свіжої крови" в наше місцеве громадське, культурне і політичне життя та про вплив її на піднесення нашої вартости й нашого значення в суспільному громадському житті Америки .Коріння, яке з таким великим трудом і з такою великою жертвенністю запустила в американське життя наша давніша іміграція та її народжені тут нащадки, дістало нові життєдайні соки від новоприбулих, і все це разом відкриває нашій спільноті шлях до направду світлої майбутности, якщо ми продовжуватимемо цей процес, — твердив промовець.

Згадуємо ці твердження головно тому, що вони походять з уст не новоприбулого, отже не можна вважати їх за самохвальбу. Тим часом ці твердження про вклад новоприбулих, без сумніву, правдиві. Він бо, цей вклад, наявний всюди і для кожного. Пригляньмось йому бодай в загальних зарисах.

У нас часом докоряють новоприбулим, що вони, мовляв, „натворили організацій і партій". Це — легкодушне твердження, яке не має своєї основи. Новоприбулі в першу чергу великою масою включились в існуючі наші організації, майже подвоївши їх членство. Також політично-суспільні організації, в яких, зокрема, появляються новоприбулі, були створені задовго перед їх приїздом. Очевидно, що створено й деякі нові організації, але їх створено і вони працюють та розвиваються у цілій нашій організаційній системі не сепаратно і не для „конкуренційних" цілей ,але радше заповнюють ті організаційні прогалини, що існували раніше.

Можна б уже великі томи писати про вклад нової української іміграції в усі ділянки суспільного життя американських українців. На очах нас усіх це життя вирівнюється, доповнюється і росте, як у своїх формах, так і своїм змістом. Заповнено давніші прогалини, доповнено браки. З найбільшим за всі попередні часи допливом інтелектуальних та професійних сил, наша спільнота зробила величезний крок уперед. *Українські імена є тепер на списках професорів високих і середніх шкіл,* є вони на списках американських професійних організацій, є в багатьох урядових установах; збільшилась поважно кількість українських підприємців та загальний український стан посідання. При цьому не можна не підкреслити з признанням, що нові імігранти ніколи не легковажили й не недоцінювали усіх дотеперішніх здобутків давнішої іміграції та народженої тут ґенерації. Навпаки, вони завжди ставились до них з найбільшим респектом і признанням, як до перших господарів і автохтонів.

Ми свідомі, що в поодиноких випадках є деякі не так справжні суперечності, як радше принагідні докори, але вони в більшості мають індивідуальну базу, і позитивної цілости не змінюють і навіть не зменшують.

Це є фактичний стан, і цей процес напевно ввійде в історію нашої спільноти, як одна з найсвітліших її сторінок. Нині бо є вже більше ,ніж потрібно, доказів на те, що наша нова іміграція виправдала ті надії, які на неї покладалось і які з нею зв'язувалось. Сьогодні ситуація вже така і розвиток дійшов до такого ступня, що ми повинні викинути з нашого громадського лексикону поняття давно- і новоприбулих, з яких більшість уже стали повноправними громадянами цієї країни, і в думках та праці керуватись тільки одним поняттям американського українця, бо немає вже жадних інших критеріїв поділу на категорії, як тільки активність або неактивність в громадському житті.

З такого стану ми повинні зробити ще один практичний висновок. В Европі є ще поважна кількість наших залишенців, яких можна впродовж цього року переселити до цієї країни і для яких ЗУАДКомітет тепер наполегливо розшукує спонзорів. Кожний з нас, що має можливість на спонзорство, повинен, ані одної хвилини не вагаючись, негайно підписати та вислати ЗУАДКомітетові потрібне завірення на спровадження нового імігранта, щоб виконати цим не тільки гуманітарне, але й добре громадське діло. Бо коли виправдали наші надії ті, що ми їх спровадили вчора, то немає причин сумніватись, що виправдають їх і ті, які приїдуть завтра. Виправдаймо ж і ми їхні надії на нашу братню допомогу.

КОНФЛІКТ ЧЕРЕЗ БАЛЬОНИ

Коли існує у світі такий міжнародний партнер, як Совєтський Союз, з його большевицькою верхівкою, то направді ніяка країна дня і години непевна, яку несподіванку принесе їй Москва. З оголошених до цього часу численних офіційних повідомлень, фахових коментарів та газетних вісток про цю справу виходить, що американські наукові, військові й політичні чинники не брали під увагу можливости, що з висилання у стратосферичні висоти метеорологічних бальонів може виникнути міжнародний конфлікт, з гострими дипломатичними нотами та напастливими й образливими обвинуваченнями. Це справді чергова „напасть на гладкій дорозі", яка зустріла З'єдинені Держави, напасть ,викликана не бальонами та їхньою „небезпечною" місією, а всією, так би мовити, духовою структурою совєтського режиму і його постійним наставленням — шукати будьякої притоки для напасти.

Невідомо, чи пресову конференцію в Москві, де з усією театральною режисерією показувано закордонним журналістам частини американських бальонів, що впали на совєтську територію, як ніби докази „шпигунської роботи" американців, — чи ту пресову конференцію заарранжовано вже після отримання офіційної відповіді уряду ЗДА на совєтську ноту протесту, чи ще перед її отриманням. Але напевно уладжено її вже після отримання тексту усної заяви, яку склав державний секретар Доллес ще у вівторок 7 лютого ц. р. Виступати через два дні після того з публічним оскарженням, що американські військові чинники висилають масово на совєтську територію бальони виключно з шпигунською ціллю — це цинізм, на який здібні тільки большевики та їхня розхристана дипломатія, для якої брехня й шантаж — це найприємніші і найдоцільніші засоби. Дискусія щодо технічних деталей виряду, що ним вивінувані ті бальони, тут ні при чому. Фактом є, що самі американські чинники ніколи не робили ніякої таємниці з висилання тих бальонів, бо як можна тримати в таємниці акцію висилання „багатьох тисяч" — як висловився Доллес — таких бальонів „по всьому світу". Фактом є, що, висилаючи їх у повітряні простори, американські чинники рахувалися з тим, що ці бальони, чи пак причеплені до них ґондолі з апаратами для фотографування та атмосферичних помірів, впадуть із парашутами на територію різних країн, бо в цьому передбаченні причеплено до них різномовні таблички з поясненнями, між ними також у російській мові. Фактом є, що ні одна вільна держава не заявила найменшого застереження проти цих бальонів.

Навіщо вглиблюватися в наукові пояснення апаратів та їх функціонування в цих бальонах ,коли найкраще пояснення дає здоровий глузд: хто у світі повірить, що якась держава висилає кілька тисяч бальонів для шпигунських цілей, і то для шпигування совєтських військових об'єктів? Навіщо ж тоді висилано б ті бальони з Гаваїв чи Філіппін?! Яка користь може бути для військових цілей з бальонів, які за перших 35 хвилин зніматються на 30,000 — 50,000 стіп угору, отже дістаються на таку понадхмарну висоту вже над територією, з якої їх випущено, а можуть, під подувом вітрів, загнатись до чужих країн тільки на такій висоті, звідкіля вони не всилі ані робити наземних світлин, ані опинитись на лінії лету пасажирських чи військових літаків! Коли б вони дійсно становили небезпеку для цивільного летунства, то чому ж ніяка інша держава не звернула на це уваги, чому не запротестувала ніяка держава чи приватна летунська лінія, а тільки совєтські військовики?! Нікому ці бальони не є „небезпечні", тільки Совєтам, Східній Німеччині і Мадярщині. Навіть тоді, коли мадярський літак, женучись за другим літаком, що хотів „вибрати свободу" і тому летів в напрямку до Австрії, зударився з ним і свідомо спричинив катастрофу, навіть тоді — в комуністичній інтерпретації „винні" були західні бальони.

І комуністи — московські, а на їх кивок і всі інші — свідомо переплутують сутопропаґандивні бальони, розсилані з Західньої Німеччини при корисному вітрі на Схід, в сателітські країни, Комітетом Вільної Европи чи її Радіом, з зовсім іншими, цілком „аполітичними" бальонами, що їх висилає американське летунство в порозумінні з науковцями, які приготовляються до наступного геофізичного року. Трудно припустити, щоб совєтські військові фахівці дійсно вірили у вартість метеорологічних бальонів для розвідчих цілей. Навпаки, треба припускати, що вони, з наказу державно - партійної верхівки, свідомо роблять шум з приводу здогадного „шпигунства" метеорологічними бальонами ,щоб спантеличити публічну опінію, особливо в „невтральних" країнах, і скріпити кампанію проти пропаґандивних бальонів. Не метеорологічні, а пропаґандивні бальони дійсно болять комуністів. Ті бальони Вільної Европи виявились успішним і доцільним пропаґандивним засобом .Вони тримають у вічному напруженні населення Східної Німеччини, Чехословаччини, Польщі й Мадярщини, скріплюючи в ньому ворожий комуністам настрій і підбадьорюючи уярмлені большевиками народи наочним доказом, що Захід про них не забув і що Захід є проти комуни.

Видно, що ця протикомуністична пропаґанда так уже допекла Совєтам, що вони повели протинаступ — причепившись до метеорологічних бальонів та погрожуючи репресіями. Ці останні погрози ідуть від німецьких комуністів, які, ясно, теж виконують тільки московські накази. Якщо дійсно Москва вхопилася б за бальони, як за формальну причину до нового спутування комунікації між Західнім Берліном і Західньою Німеччиною та Европою, тоді словесний бій за бальони перетвориться в дійсний міжнародний конфлікт. Він буде ще одним доказом, що у відносинах, в яких є у широкому світі стільки сухого пороху ,треба одної випадкової іскорки, щоб він спалахнув полум'ям — денебудь і якнебудь.

Любомир О. Ортинський

НІМЕЦЬКИЙ КАРНАВАЛ І ПОЛІТИКА

У 1953 році говорилось, що тодішній карнавал побив усі повоєнні рекорди Німеччини щодо сконсумованих пляшок шампанського, числа балів і глибини жіночих декольте. В 1954 році запевняли, що числом пляшок, балів і показом гарних плечей перевищено попередній рік на добрих 30%. Згідно з одноголосним осудом знавців, карнавал 1955 року був вершком дотеперішніх осягів. А про цьогорічний, що саме в повному розпалі, доводиться сказати, що він — „надвершок". Пляшок вже ніхто не рахує, бо цим разом консумпцію обчислюють гектолітрами (ввійшло в моду, що сливе кожний другий житель Німеччини вважає за конечне пити тільки шампан), а до балів прилюдних, офіційних і домових дійшли ще т. зв. бетрібсбелс. Вершком мюнхенського карнавалу був дотепер фільмовий баль у залях „Баварського Двору", на якому гуляли до десятої години ранку, а шефиня фільмового підприємства Ґльорія пишалася на ньому ґардеробою, що за кілька годин перед тим була привезена самим власником першорядного дому моди на берлінській Курфюрстендамм. Зужито на цю сукню 60 метрів якогось дорогого матеріялу, а взагалі рахунок за цю штуку був чотирицифровий. Очевидно, всі на залі були поінформовані про подію, захоплювались кроєм та фальбанами, на другий день ця сукня була темою розмов усіх молочарок в Мюнхені, а сьогодні стала темою коментарів поважної німецької преси, що обурюється розгнузданістю мадам у той час, як втікачі з совєтської зони не можуть собі дозволити на теплу білизну, ціною вісьмох марок.

Щоб якось додержати кроку своєму розбавленому довкіллю, „український" Мюнхен стоїть напередодні своєї забави, — вибираються наші журналісти на репрезентативний баль польської преси, не виключене, що й наш СУЖ зреванжується і запросить своїх і чужих на якусь зелену забаву. Про влаштування її в карнавалі годі думати з „технічних" причин. Мюнхенські українці, включно з кількома фінансовими потентатами, що заробляють на місяць 400-550 марок, не мають з чим „мітмахувати" з дітьми „німецького чуда", і їм вистачає хіба на содову воду.

"Denn wir fliegen gegen?.."

Тоді, коли під ритм „самби-сумби" вихиляються на добре воскованих паркетах незчисленні пари, до двомоторових машин на американському летовищі Ляндсберґ, недалеко в'язниці, де ще сидить кількадесят німців, засуджених у т. зв. нюрнберзьких процесах, сідають кожного дня перших 14 німецьких старшин летунства, щоб відсвіжити собі рутину. І хоча з перших добровільців уже двадцять, на всіх 1,800 умундурованих різної зброї, подякували за службу і вернулись до цивілю, творення німецьких збройних сил іде приспішеним темпом, щораз пересувається вперед реченець покликань ,а до кінця березня боннський парлямент має затвердити повний список законів про військову службу, винагороду, різні правильники і т. п. Мають також змінити чи доповнити „основний закон", теперішню німецьку конституцію, зредаґовану ще тоді ,коли в моді була демілітаризація і в основний закон включено постанови про заборону війська. До того самого реченця буде полагоджена в парляменті й справа включення до збройних сил т. зв. „ґренцшуцу", добре вишколеної й вивінуваної поліційної частини, що своїми 40 тисячами відразу зробить німецьку армію численнішою і створить великі рами для майбутніх дивізій.

Німецька преса переповнена описами касарняного життя збройних сил ,при чому дискутується кожний деталь, правда, не технічно-збросневого порядку чи вишколу, але такі справи, як якість шкарпеток, барва пижам і ін. Появляються знімки з вправ і відвідин високих боннських достойників, взагалі йде процес акліматизації з новими мундурами й шоломами, що так дуже нагадують американські. В міжчасі зникають з горизонту і їдуть на вишкіл нові контингенти.

Відкривають комунізм

Останні тижні політичної активности Федеративної Республіки Німеччини стоять під знаком пожвавленої кампанії проти комуністичної інфільтрації. Вибір комуністичних радних профспілки у Вестфаленгюте в Дортмунді був тим поштовхом, що розкрив очі на небезпеку і заалярмував до протидії. До того часу політичні партії і профспілка спочивали на лаврах парляментарних виборів ще з 1953 р., які дали відсоток комуністів у країні нижчий за 5, так що не вибрано до Бундестаґу ні одного комуністичного посла. Тим часом останні два роки показали, що комуністи тут аж ніяк не є такі слабі, як багато хто думав, але що вони змінили тактику і стараються менше демонструвати. Їх сила полягає в тому, що вони диспонують хоч малими, але дуже спритними, ударними кадрами, і що в фабриці, де працює, наприклад, 10 тисяч робітників, з яких 30% є зорганізованими членами СПД (соціялісти), 20% ЦДУ (християнська демократія), а решта безпартійні — п'ятивідсоткова група комуністів часто здобуває при виборах усіх безпартійних, а то навіть і декого з партійних, і виходить переможцем. Далі відкрито, що існує ціла плеяда різних товариств, що є нібито речниками „ідеї об'єднання Німеччини", а насправді закамуфльованими розсадниками комунізму і провадять розкладову роботу, дириґовану з Москви. І хоч про все це частина преси писала роками, щойно по випадку у Вестфаленгюте широкі кола „відкрили" комуністичну небезпеку і з властивою німцям докладністю кинулись до протидії. Отже, вже маємо заяву міністра внутрішніх справ д-ра Шредера про те, що ідеологічна боротьба проти діалектичного матеріялізму мусить стати основним завданням у політичному житті найближчих місяців, міністерство для загальнонімецьких справ влаштовує щораз нові курси з лекціями про комунізм, відбувається школення молоді, і все це — під аспектом вивчення комунізму. Идуть масові замовлення на клясичні твори марксизму, починається студіювання теорії ленінізму - сталінізму. Дійшло до того, що вже починають підноситися голоси, що така студія джерел, зокрема, коли йде про малопідготовану молодь, може осягнути якраз протилежні висліди, і що самого тільки теоретичного студіювання, без практичного порівнювання з совєтською практикою, не вистачає.

Крім великого зацікавлення військовим законодавством, що має остаточно оформити збройні сили, йде завзята боротьба за майбутню виборчу систему. Тепер зобов'язує в ФНР дещо змодифікована французька система відсоткової виборчої системи. Проти неї виступає партія канцлера Аденауера, що в англосаксонському зразку більшостевої системи вбачає майбутній шлях німецького парляментаризму, шлях, що забезпечить стабільність уряду і держави взагалі. Цьому проєктові опонують не лише соціялісти, але й коаліційна партія ФДП (Вільна демократична партія). В цій справі ведуться майже парманентні фракційні конференції, але остаточно вона ще не полагоджена в сенсі плянів Аденауера.

Друга справа, що була цими днями темою нарад кабінету, є надзвичайна рухливість амбасадора Зоріна, яка „ледве ще обертається в границях можливого". Зорін уже вспів скласти візити всім колеґам дипломатичного корпусу і заповів ряд прийнять у своїй амбасаді. Тим часом, він несподівано відлетів в останню неділю до Москви, чим дав знову притоку до запитів: чого він туди помчався і що відтіль привезе?

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

АМЕРИКАНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО І ПОЛІТИКА

Наради Американської Федерації Праці - Конґресу Індустріяльних Організацій, що саме відбуваються в Маямі на Флориді, вказують, що американське зорганізоване робітництво безпосередньо зацікавлене питаннями політики. Хоч в програмі нарад стоять важливі справи дальшої консолідації цих двох великих професійних централь, які офіційно об'єднались наприкінці минулого року, все ж таки завважується, що об'єднана робітнича сила (понад 16 мільйонів членів), знаючи свою могутність, хоче мати вплив також на політику держави. Голова АФП-КІО п. Міні сказав ще під час попередньої консолідаційної конвенції: „Ми мусимо зайняти своє місце в суспільному житті нашої нації. Робітництво мусить не лише піднести свій голос, ми зобов'язані, як громадяни, брати чинну участь в укладанні політики нашого уряду".

Ця чинна участь в політичному житті американської держави є одною з тем теперішніх нарад у Маямі. Політична плятформа зорганізованого американського робітництва передусім — відповідальна. Робітництво стоїть твердо в обороні своїх професійних прав, як і в обороні відповідного заробітку та забезпечення для кожного робітника. Віце - президент АФП-КІО Рутер сказав, що саме професійна робітнича організація принесла світло у темні місця Америки, дала мільйонам робітників почуття забезпечення і людської гідности. Але теперішній провід американського робітництва вважає, що його роля вища, як лише забезпечення робітництва. Теперішній провід розуміє, в яких часах живемо і яка страшна загроза існує, не лише для вільного зорганізованого робітництва, але й для всього вільного світу. Цією загрозою є московський большевизм.

Тому то на внутрішньому фронті провідники американського робітництва шукають замирення. Президент Міні сказав, що він вірить у співпрацю робітничих організацій з підприємцями. Він вважає, що тоді лише всі справи господарського життя будуть вповні наладнані, коли буде наладнана співпраця між підприємцями і зорганізованим робітництвом ,коли підприємці переконаються, що робітництво мусить бути зорганізоване для загального громадського добра. Що більше, Міні закидає підприємцям, що вони не розуміють ще як слід загрози комунізму. Він каже, що найбільшою помилкою підприємців є те, що вони вважають за головну комуністичну небезпеку таки тут, в ЗДА.

„Доки підприємці не побачать, що головною загрозою для американського добробуту є Москва, і що Москва є також головною загрозою для світового миру та людської свободи, доти вони лише потурають большевикам".

Це — точні слова Міні, а за ними йшов закид в сторону підприємців за утримування торговельних зносин із Совєтським Союзом. І тут цей робітничий провідник сказав головну правду, що перепродаж товарів до Совєтського Союзу — це не економічна трансакція, ,про яку можна говорити у вільному світі, але політична зброя, яку большевики використовують проти Америки і вільного світу. Твердження, що Совєтський Союз бажає сьогодні миру, звичайно, смішні, смішні ще більше, коли їх висловлюють представники західнього світу.

Таке ясне становище зорганізованого світу праці до проблем світової політики в теперішній час може лише тішити. Велика потенціяльна сила зорганізованого робітництв у ЗДА (говорять навіть, що Рутер може бути президентом ЗДА в 1964 році) вже має і матиме щораз більший вплив на політику американського уряду. Якщо американське зорганізоване робітництво займає таку ясну поставу до московського большевизму, можна сподіватись, що й американська політика не піде врозріз з інтересами та бажаннями робітництва.

Зорганізоване американське робітництво матиме вже й цього року великий вплив на президентські вибори. І тому його думка впливатиме вже безпосередньо на політичні потягнення ЗДА.

Т.

В ВЕСНЯНОМУ СОНЦІ...

В весняному сонці
широка яскріє земля.
Як світлости прагне
все те, що зоветься земля!

І обрії прагнуть
Похожими бути на небо. —
Поглянь: підвелися вони
і синіють, як небо.

Підноситься в синь
найкрилатше, що має душа:
Любов, осіяння і віра
— найвища душа!

Мих. ОРЕСТ

Іван Смолій

ЗРАДА

(Оповідання)

(11)

Потім він вернувся в кімнату, закружляв по ній безцільно й розгублено. Тоді виринула у дверях Валя. Нова, темновишнева сукня красувалася на ній, гладка, стрійна. І уста Валі яріли щойно наложеним карміном. І підмальовані брови підкреслювали лукавий погляд її розсміяних очей.

— Що сталося, Павле Івановичу? — запитала вона. — Чую, кличете когось, чи що.

— Кличу свою дружину.

— І відповіді нема?

— Де вона? — запитав Юрівський.

— Вона пішла, — мовила Валя.

— Куди пішла? Я кинув збори. Я не міг всидіти. Мені здається, селом їхала автомашина. Кажіть, був тут хто?

— Був.

— Єгоров?

— Єгоров.

— А де Люба?

— Пішла... з ним.

— Що ви кажете?

— Кажу, що вам важко сприймати дійсність, але вам доведеться це зробити.

— Говоріть! — крикнув він.

— Любов Павлівна кинула вас. Вона пішла з Єгоровим, — сказала Валя, спочутливо хитаючи головою.

— Це неможливо!

— Я співчуваю вам, Павле Івановичу.

— Ні! — зойкнув Юрівський. — Це неможливо!

— Ви як дитина, добрий Павле Івановичу! Та чому ж неможливо? Не чували про таке? Не трапляється?

— Але не в мене!

— Думаєте, що ви вийняток? Думаєте, що Любов Павлівна любила вас?

— Валя Симоновна!

— Пождіть! Може колись і любила. Але останньо? Чи не завважили ви, що вона стала не та? Зовсім чужа вам? Як щораз частіше гостював у вас Єгоров?

— Ах, не говоріть, це все брехня, це неможливо!

— А я все таки не розумію, чого так розпачати вам, Павле Івановичу. Хіба на тому кінчиться ваше життя? А може воно щойно починається?

— Що це ви говорите?

— А хіба так важко зрозуміти мої слова? За чим ви розпачаєте? За втраченим щастям? Тоді подумайте, чи було це дійсне щастя, чи щоденна мука життя з людиною, яка зовсім не розуміла вас?

— Ви не смієте говорити про це!

— Не смію? А мені здається, що маю право сказати дещо? Для кого ж тоді берегла я свого доброго Павла Івановича? Ради чого зважилася затаїти перед владою тайну одного вечора?

Юрівський замовк онімілий. Він раптом зрозумів усе.

— Скажіть, де моя дружина? — запитав повільно, зближаючись до неї.

Валя відступала злякано. М'який, ніжний Павло Іванович, який страшний він тепер, що зробить він у наступній хвилині? Які несамовиті його очі!

Вона пробувала усміхатися, її голос тремтів.

— Я ж казала вам, де вона! Забудьте про це, Павле! Чи життя вже вривається? Чи пустка така, що нічим її заповнити? Павле! Я прошу вас, я певна, я маю силу вдіяти так, що ці стіни, які довго не чули веселого співу і сміху, почують його знову. Це житло наповниться радістю, щастям...

Вона замовкла злякано. Далі відступати не було куди. Позаду неї стіни, вікно у глуху, мовчазну ніч. А він стояв близько неї і не то допитував, не то впевнював себе.

— Так це ви все наплутали.

— Воно само плуталося, Павле... Івановичу, — говорила, бліднувши, Валя.

— Ви гралися з вогнем, — мовив Юрівський. — Скажіть, де ви були сьогодні ввечері?

— Що вам, Павле Івановичу?

— Питаю, де ви були? Ви кликали мене на збори. А вас там зовсім не було. Де ви були? Чого ви виманили мене з хати?

— Не розумію вас, — пробувала заперечити Валя.

— Кажіть! — крик зірвався з грудей Юрівського, як довго стримуваний біль.

Валя простягнула руки, щоб закрити себе від удару. Але удару не було, тільки руки Юрівського тремтіли судорожно над нею.

— Павле, схаменіться, що ви хочете робити зі мною! — благала Валя злякано.

— Мені однаково. Це ви змовилися з Єгоровим! Прокляті!

Він схопив її за рамена, потряс.

— Ви збожеволіли! — зойкнула Валя.

— Так, я збожеволів! Я готов поповнити злочин! Я уб'ю вас! Ви, як гадюка, вкралися в моє довір'я, в мою хату!

— Я ж рятувала вас, я не зрадила!..

— Це — шантаж! Кажіть, де Люба, а то уб'ю!

— Отямтеся!

— Кажіть! — його пальці конвульсійно здавили її за горло. — Ви змовилися з Єгоровим? Ви знали про все?

— Так, — прошепотіла Валя, задихаючись.

— Проклята!

Юрівський потряс нею безтямно, здавив міцніше. Валя хитнулася і впала, як підкошена, на підлогу.

Юрівський стояв над нею з піднесеними руками, божевільно вдивляючись в затихлу під його ногами Валю. Він навіть не почув, як хтось ввійшов, став позад нього. Прокинувся від доторку руки. Позаду стояв Єгоров.

— От як воно! — мовив він. — Хорошо справився. Убив? — він приглянувся уважніше. — Ну, не вбив, тільки приголомшив. Ех, дура, а вона ждала не такого. Громадянине Юрівський, ви арештовані!

4

— І оце, поки передати вас в обласну тюрму, пробую востаннє поговорити з вами по дружньому, — мовив Єгоров, змінивши нараз тон безконечних допитів.

Юрівський сидів перед ним у нерухомій, штивній позі. На його обличчі не можна було вичитати нічого більше, крім втоми і байдужности людини, що їй вже все одно. Ні одного здригання мускулу, ні одного живішого відблиску в очах.

Єгоров, розлягшись у вільній позі в своєму кріслі, продовжував:

— Мені хотілося б, щоб ви своєю впертою мовчанкою і нерозумним заперечуванням всього не погіршили свого становища. Та й надокучили оті переслухування. Я сподіваюся, що й ви прекрасно розумієте мене, і я не менше знаю, хто ви, чого ви і як. Змагаємося вже кілька днів за оту дрібничку, щоб ви поставили свій підпис на паперах. І ось я відсуваю їх, відкладаю перо... Нехай, нехай там з вами інші говорять, це їхнє діло. Та й чи таке воно важне? Тепер можете бути спокійні. Я даю своє слово. Я не вимагаю від вас нічого.

СВЯТА ДЕРЖАВНОСТИ І СОБОРНОСТИ

У Дітройті, Миш.

Дітройт відзначив цього року Роковини проголошення Державности і Соборности України старанням місцевого Відділу УККА при співучасті Відділу УККА в Гемтремку і Федерації Американських Українців стейту Мішіген.

Святкування почалися вже в п'ятницю, 20 січня 1956 р., коли то на ратуші Дітройту піднесено український прапор. Святочне піднесення прапору провів голова Відділу УККА в Дітройті п. Михайло Дужий, в приявності радної міста Дітройту — українки п. Марії В. Бек, членів Управ обох Відділів УККА і багатьох українських громадян. Це перший раз в історії Дітройту повівав на ратуші блакитно-жовтий прапор, що гордістю сповняло серця місцевих українців та викликало живе заінтересування серед інших національностей Дітройту. Прапор маяв на ратуші повних п'ять днів, бо аж до 25 січня. Ще більше врочистим був день самого 22 січня 1956 р. Цей бо день губернатор стейту Г. Менен Вільямс, посадник міста Дітройту А. Кобо та посадник міста Гемтремку А. Жак — проголосили „УКРАЇНСЬКИМ ДНЕМ", у стейті і в обох містах, видаючи з тієї нагоди відповідні святкові проклямації. В проклямаціях цих з пошаною відзначають дати 22 січня 1918 і 1919 рр. та взивають усіх мешканців і стейту і обох міст згадати разом з українцями ці незабутні Роковини і висловлюють надію на відродження української державности.

Інформаційно - пропаґандивною частиною цьогорічних святкувань було влаштування пресової конференції з участю Голови УККА проф. д-р Л. Добрянського в дні 27 січня і його виступ на телевізії дня 28 січня, в часі якого проф. Добрянський склав відповідну заяву у зв'язку зі Святом. Головним днем святкувань була одначе неділя, день 29 січня 1956 р. Програма цього дня складалася з двох частин: до полудня відслужено у всіх українських церквах Дітройту, Гемтремку і Дірборну — Служби Божі в намірені Українського Народу з відповідними проповідями, а після полудня відбулась в залі Українського Народного Дому в Дітройті Врочиста Академія.

Велика заля Народного Дому вже давно не була так вщерть виповнена. Між приявними бачили ми духовних усіх наших віровизнань, кол. високих військовиків нашої армії, сиволосих колишніх учасників наших визвольних змагань, маси українських громадян з давньої і нової іміґрації та, що дуже мило вражало, багато молоді. Були теж представники дружніх, Москвою поневолених народів. Між офіційними гістьми ми бачили генерального прокуратора стейту Мішіген п. Т. М. Каванага, з дружиною, який заступав на Святі губернатора Вільямса, радну міста Дітройту п. Марію В. Бек, що заступала мейора і Раду міста Дітройту. Приявні були теж кореспонденти місцевих англомовних часописів.

Академія почалася урочистим внесенням прапорів, що його виконали члени СУМА — осередку ім. Київ та американським гимном, відіграним духовою оркестрою того ж Осередку. Вступне слово виголосив голова Відділу УККА в Дітройті п. Михайло Дужий. Привітавши гостей і всіх приявних, бесідник в коротких, але ядерних думках з'ясував вагу в історії України великих подій 22 січня 1918 і 1919 років. Опісля п. Т. М. Каванаг іменем Губернатора а п. Марія Бек іменем посадника Дітройту урочисто відчитали Проклямації про „Український День" в Стейті Мішіґен і в місті Дітройті — виголошуючи при тому короткі промови. Зокрема зворушливою і глибокою змістом була українська промова п. М. Бек. Проклямацію посадника міста Гемтремку прочитав голова тамошнього Відділу УККА п. інж. Панчак. Святочну промову виголосив голова УККА проф. д-р Лев Добрянський. Була це і під оглядом форми і змісту знаменита промова про стан української визвольної дії на тлі теперішньої світової ситуації і про заходи УККА в цій дії на терені ЗДА.

З привітами від дружніх, Москвою поневолених народів виступили представники білорусинів, литовців і лотишів. Відчитано теж привіти від сенаторів і конґресменів з нашого Стейту. Логічним завершенням політичної частини Академії було відчитання відповідно зредаґованої святочної заяви.

В мистецькій частині Академії були виступи чоловічого хору ООЧСУ „Сурма" та духової оркестри СУМА ім. Київ під диригентурою д-р В. Кушніра. Виступила теж наша славна Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка під мистецьким проводом п. Гр. Китастого. Дуже вдалою точкою тієї частини програми була збірна деклямація п. н. „Над Києвом золотий гомін" у виконанні молоденьких українок Тамари Дужої, Христі Никорак-Щербій і Тетяни Рогатинської. Такі виступи нашої молоді завжди викликають глибоке враження у слухачів, а при цьому мають вони теж велике національно-виховне значення. Свято закінчилось українським національним гимном у виконанні духової оркестри при загальному співі цілої залі.

Святкування найшли дуже прихильний відгомін у місцевій англомовній пресі.

М. Подільський

НАРАДА ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДКОМІТЕТУ

В суботу, 4 лютого 1956 р. відбулись в Ню Йорку чергові місячні наради Екзекутиви Злученого Українського Допомогового Комітету. Після передання привітання секретареві Екзекутиви пані Павлині Різник, яка перебуває на лікуванні внаслідок автомобільного випадку, обговорено й вирішено такі справи: 1. **Переселення:** Екзекутива прийняла з повним вдоволенням звіт про те, що канцелярія ЗУАДК переслала по день 1 лютого ц.р. 1796 ашурансів на переселення до верифікації в Державному Департаменті у Вашинґтоні. Ці ашуранси покривають 4061 особу. На наші ашуранси прибуло вже на основі нового закону РРА-1953 775 українських іміґрантів. Інші справи в оформленні й полагодженні консулів.

2/ **Потрібно ашурансів:** ЗУАДК потребує ще біля 500 ашурансів, щоб могти полагодити переселенчі справи усіх аплікантів, які зголосились на переселення до ЗДА. Ці ашуранси потрібні для осіб, які не мають ні рідних, ні знайомих у ЗДА, й тому мусить їм прийти з допомогою наша українська громада. Екзекутива звертається до всіх людей доброго серця і доброї волі з проханням негайно підписати ашуранс на переселення українського апліканта до ЗДА. Справа вимагає поспіху, бо контингент віз виповняється поволі аплікантами і треба сподіватись, що скоро може прийти припинення приймання нових аплікантів. Закон діє до кінця цього року, але справи мусять бути оформлені вже негайно. Екзекутива просить всі наші пресові органи, як теж і радіопрограми передати заклик до всієї громади у ЗДА про негайну потребу ашурансів на переселення. У цій справі просимо звертатись на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee Inc.
P.O. Box 1661 Phila. 5, Pa.

3/ **Коляда:** Поволі напливають до канцелярії ЗУАДК звідомлення з останньої збірки коляди. Покищо найкраще виглядає коляда в Елизабет, Н. Дж., та у Лорейн. Але остаточну оцінку можна буде зробити після того, як усі громади повернуть збіркові листи і передадуть фонди. Поіменні списки жертводавців будуть проголошені у „Вістях ЗУАДК", що виходять додатком до всіх пресових органів. Прохається всі громади якнайскоріше розрахуватись із переведеної збірки.

4/. **Праця в Европі:** Екзекутива вислухала звідомлення европейського директора ЗУАДК д-ра А. Перегінця і заступника европейського директора ЗУАДК пані А. Мареш. Після основної дискусії над цими звідомленнями Екзекутива намітила дальші пляни праці в Европу. Зокрема, Екзекутива прийняла з прикрістю звідомлення з Австрії про розбиття і непорозуміння в допомоговому секторі.

5/. **Допомога:** Екзекутива вирішила прийти з постійною місячною допомогою всім викладачам і професорам УТГІ й УВУ, які постійно працюють у цих наукових установах і не мають ніяких приходів. Допомога буде виплачувана так довго, як довго наша громада складатиме фонди на цю допомогову ціль. Постановлено і виплачено вже допомогу в сумі 250 дол. на оборону одного із колишніх членів Української Дивізії.

З уваги на те, що постійна допомогова акція ЗУАДК вимагає кожного місяця, побіч допомоги у формі харчів, щонайменше одну тисячу долярів в готівці, Екзекутива звертається із закликом до всієї громади своїми пожертвами на Суспільну Службу допомогти ЗУАДК вести цю постійну допомогу визначним нашим громадянам і людям у потребі в Европі.

6/. **Збори Дирекційної Ради:** Згідно з рішенням першої наради Дирекційної Ради ЗУАДК з дня 13 листопада 1955 року, Екзекутива призначила на суботу, 10 березня 1956 року, на год. 10 ранку Збори Дирекційної Ради ЗУАДК в домі ЗУАДК у Филаделфії.

Екзекутива ЗУАДКомітету

ЗНАХІДКА НОВИХ МАРОК ЗУНР

У віденському філателістичному журналі „Ді Постмарке" за 1938 р. появилася сенсаційна вістка про існування невідомої серії поштових марок ЗОУНР, що була друкована в австрійській державній друкарні в 12-ти купюрах за трьома рисунковими зразками. У висліді розшуків д-ра І. Турина, редактора журналу „Український філателіст" у Відні, встановлено, на основі інформацій австрійської державної друкарні, й подано на шпальтах журналу „УФ", що дійсно такі марки були виготовлені на замовлення Державного Секретаріяту Пошт і Телеграфів ЗОУНР в 1919 р., одначе були комісійно знищені через неможливість устійнити уповноваженого ЗОУНР у висліді ворожої окупації зах.-українських земель.

Від цього часу не появлялися вже жодні дальші коментарі на цю тему у філателістичній пресі, ані теж не віднайдено ориґінальних зразків цих марок; і щойно восени 1954 р., тобто 35 років після виготовлення, знайшлася у п. Л. Бачинського в Клівленді одна неповна серія цих марок, що неабияк схвилювало наших збирачів, а вже дійсну метушню викликала нещодавна знахідка п. О. Кочана з Джоліст кількадесяти повних серій цих марок у нерозірваних деталях аркушів. Збереження до наших часів цих рідкісних поштових марок ЗОУНР, що врятувалися від урядового знищення та перетривали всі страхіття війни, треба вважати винятковим і щасливим для української філателії збігом обставин.

Ю. Максимчук
(„Ми і Світ")

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У всякого своя доля

... Хочу Вас коротенько поінформувати про одну дуже приємну новину для мене. Не тільки самими неприємностями живе людина. Новина ця є ніби казкою або якимсь чудом.

В минулу суботу кораблем „Юнайтед Стейтс" прибули до Америки батько, мама і брат (26 р.) моєї дружини. Вони не бачились 11 років і вже не мали надії не лише бачитись, а й щось почути одне про одного. Було це так:

В 1945 р. зразу після війни на табір ДП коло Нюрнберґу напали совєтчики і почали забирати на родину.

Частину людей забрали при страшних сценах спротиву, але більшість розбіглася в різні сторони в сусідні села. Майже ніхто не вертався в табір. Батьки (Іван і Анна Булига) подались до Ашафенбурґу, думаючи, що дочку Марію і сина забрали совєти. Марія ж пішла до Мюнхену, думаючи, що батьків і брата забрали совєти. А брат таки справді був схоплений і вивезений совєтами.

Але в дорозі синові Василеві повелося втекти і після довгих пригод вернутися до американської зони Німеччини. Після 4-х місяців блукання по таборах він зустрівся з батьками, які нічого не знали про долю дочки.

Налякані репатріяцією, батьки з сином при першій нагоді виїжджають в Бельгію, в переконанні, що їм ніколи вже більше не доведеться зустрітися з дочкою, яку „вивезли совєти".

А тим часом дочка, оплакуючи „вивезених совєтами" батьків, вчилася в гімназії в таборі Фрайман коло Мюнхену, і в 1950 році виїхала до Америки.

В 1952 р. дочка Марія одружується в Ню Йорку з підписаним Володимиром Дубняком. З цієї нагоди в українських газетах друзі вітають їх з одруженням і бажають всього найкращого. Одруження справді було щасливе, бо через нього батьки знайшли дочку, і то саме через газету „Свобода".

Шахтярі в Бельгії читали кожне число „Свободи" з великою приємністю, зустрічаючи газету, як дорогого гостя з Америки".

В „Свободі" знайшов бельгійський шахтяр Василь Булига повідомлення про одруження своєї сестри Марії Булиги. Такі ж повідомлення майже одночасно були надруковані в українських европейських газетах, від друзів в Европі.

А через пару тижнів батьки в Бельгії вже листувалися з своєю дочкою в Ню Йорку, про яку не мали ніякої вістки 8 років.

Для батьків справді велика радість, що вони зустрілися з дочкою в цій благословенній вільній Америці, але ще більша радість тим, що їх зустріли їх онуки, яких вони ще ніколи не бачили, народжені в Ню Йорку Іринка Дубняк — 3 р. і Всеволод Дубняк — 18 місяців — члени Українського Народного Союзу, відділ 489 в Ню Йорку.

Батьки ніколи раніше й не думали, що свій вік їм доведеться доживати в Америці. Під совєтами пережили дуже багато.

В 1931 р. родина була розкуркулена. Батько заарештований, а мама з трьома малолітніми дітьми була вивезена за Урал. З допомогою добрих людей і з тяжкими труднощами їй повелося вернутись на Україну, але не в рідне село. Україна в той час вимирала з голоду. Жили в Харкові. Діти блукали по вулицях і з протягненою рукою просили хліба. А вечером бились між собою за той кусочок хліба, який приносила мама, заробляючи тяжкою працею пранням білизни і миттям підлоги та прибиранням квартир в багатих совєтських родинах.

Старший син Леонід загинув в Україні від большевицьких партизанів як український революціонер - націоналіст в підпільній сітці на Кременчуччині.

Для батьків у житті було дві великі безплатні подорожі: перша в Сибір в товарових закручених колючим дротом вагонах і друга в Америку в першоклясному пароплаві „Юнайтед Стейтс". Перша зруйнувала життя, друга дає його спокійно дожити.

Переживаємо часи і події, що для багатьох можуть показатися казкою.

Вол. Дубняк.

● **Д-р Губерт Ной,** новий прем'єр Зарщини, прибув до Риму, щоб не тільки скласти куртуазійні візити керівним особам французької держави, але й розпочати ділові наради над поверненням Зарщини в склад Західньої Німеччини. Німецьке населення Зарщини висловилось в минулорічному плебісциті проти „европеїзаційного" статуту для тієї провінції, а Франція обіцяла пошанувати волю населення при передумові господарського порозуміння.

● **З наказу Москви** всі сателітні країни стараються затіснити господарські взаємини з Єгиптом. Чехословаччина, Румунія, Мадярщина, Польща й Східня Німеччина мають в Єгипті свої торговельні місії. Новий торговельний договір Єгипет підписав з комуністичним Китаєм. Єгипетська преса пише про це якнайменше, бо єгипетський уряд не хоче вістками про це дразнити західні держави.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 52

Г. Шабатура, Пітсбурґ	$ 4	П. Пінчук, Джерзі Сіті	1
А. Степура, Денвер	4	В. Сердюк, Трентон	1
М. Р. Бережанські, Гантінґтон Біч	4	І. Ковалькевіч, Голійок	1
П. Ваців, Макоті	4	Т. С. Рябокінь, Ст. Пол	1
В. Патриляк, Ст. Джосеф	4	Г. Помяк, Гартфорд	1
В. Комар, Бруклин	4	А. Канінак, Йонкерс	1
М. Ільчишин, Шикаго	4	Т. Непорадний, Гованда	1
М. Оленчук, Занесвіл	3	П. Федаш, Йорквіл	1
П. Федик, Дітройт	3	М. Тімчішин, Ню Брітейн	1
І. Підгайний, Феніксвіл	3	Й. Кінаш, Мілвокі	1
Л. Куц, Фила.	2	А. Петров, Ст. Пол	1
Д. Садівничий, Клівленд	2	Т. Антонік, Ветлегем	1
О. Коваль, Ню Йорк	2	Й. Возняковський, Бруклин	1
А. Обуховський, Трентон	2	В. Чайковський, Дургамвіл	1
М. Чайковська, Монтреал	2	А. Бориченко, Нюарк	1
І. Ризванюк, Ютика	2	А. Лацький, Коплей	1
С. Лібовіч, Ню Йорк	2	Д. Квітковський, Дітройт	1
Л. Мороз, Бруклин	2	С. Терлецький, Фила.	1
В. Прокіп, Шикаго	2	Д. Секелік, Карнеґі	1
С. Окрутт, Нортумберленд	2	П. Граняк, Дітройт	1
М. Лупіщук, Ірiс	2	Д-р Р. Гаванський, Шикаго	1
К. Гула, Річфілд Сприс	2	П. Козак, Локпорт	1
К. Івасюк, Роял Овк	2	І. Гавришків, Пульман	1
Р. Іванило, Нюарк	2	С. Будулич, Шикаго	1
В. Максим, Шикаго	2	І. Росул, Клівленд	1
Й. Чемеринський, Ню Йорк	2	Б. Кандюк, Честер	1
І. Зиґа, Лейквуд	2	І. Тесля, Гартфорд	1
К. Стефановіч, Мінеоля	2	В. Гаврилишин, Шикаго	1
І. Дубицький, Шикаго	2	І. Скубяк, Кентон	1
Ю. А. Кобелюх, Шикаго	2	Д. Баско, Дітройт	1
В. Ходак, Фила.	2	А. Каган, Маямі	1
С. Сенів, Бруклин	2	Ю. Дубицький, Шикаго	1
А. Запоточний, Бруклин	2	Н. Павлуцький, І. Рачестер	1
К. Стенко, Лас Веґас	2	С. Купчин, Кемден	1
Д. Капітан, Рачестер	2	М. Кошів, Гемтремк	1
І. Вишинський, Клівленд	2	А. Сміт, Елизабет	1
Т. Кісілевич, Флінт	2	С. Каша, Клер Раґвей	1
Д. Рудий, Рачестер	2	В. Логуш, Ст. Луіс	1
Д. Ванкевич, Клівленд	2	В. Гайовський, Лудлов	1
І. Тулик, Рачестер	2	М. Сенков, Кліфтон	1
І. Шеремет, Ню Йорк	2	Й. Карапура, Вудсайд	1
З. Михалевський, Честер	2	М. Слівінський, Стемфорд	1
А. Гнатченко, Фила.	2	Н. Яків, Фила.	1
В. Лесик, Честер	2	М. Тарас, Дітройт	1
Р. Петрощук, Шикаго	2	Й. Іванчук, Л. Ай. Сіті	1
П. Свистун, Гарвуд	2	Д. Петрецький, Трой	1
Ю. Карач, Перт Амбой	2	А. Балата, І. Шикаго	1
Д. Малрух, Варрен	2	М. Гороховянка, Лейквуд	1
Я. Цомпель, Ню Йорк	2	К. Турнак, Ню Брітейн	1
І. Гафійчук, Шикаго	2	о. Г. Павловський, Ню Йорк	1
М. Сеньків, „	2	Й. Кулинич, Едґевотер	1
Г. Клименко, Пасейк	1.50	Г. Філь, Дітройт	1
П. Василів, Шикаго	1	І Мізерний, Гартфорд	1
С. Мотиль, Вілсон	1	А. Устан, Ембрідж	1
С. Пилипяк, Рівер Гров	1	С. Колотій, Ст. Пол	50 ц.
Л. Драган, Клівленд	1	Разом	$ 179.00

У ГОРДІЙ ЖАЛОБІ

Вістка про 500 українських жінок, що згинули під совєтськими танками під час страйку в'язнів на Сибірі, глибоко потрясла всім українським громадянством. Нелюдська жорстокість того вчинку сповняє нас жахом. У гекатомбах жертв, що їх поніс український народ, — вписалась ще одна сторінка невимовних терпінь.

Але водночас серця наші сповнені гордістю на цей спротив. В обличчі найбільшої небезпеки українські жінки вийшли об'єднано, щоб захистити своїх друзів. Вони загинули, але вістка про їх вчинок пробила залізну заслону, щоб оповістити вільний світ про готовість і силу української жінки.

Вшануймо цей порив. Згадаймо наших посестер у молитовному зриві.

Нехай вістка про їх геройський вчинок зворушить серця наші у всіх українських поселеннях, щоб стрясти сумління цілого вільного світу.

Управа Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — ПРОГОЛОШУЄ ДЕНЬ 18-го БЕРЕЗНЯ ц.р. ДНЕМ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ТРАГІЧНО ПОГИБШИХ 500 ГЕРОЇНЬ.

Закликає членів СФУЖО перевести ЦЕЙ СУМНИЙ ДЕНЬ БОГОСЛУЖБАМИ І ЖАЛІБНИМИ СХОДИНАМИ.

Прохає усі українські жіночі товариства і сестрицтва і все українське громадянство взяти участь у цьому вшануванні пам'яті жертв большевицького терору.

Про положення жінки-в'язня в СССР та жертв 500 жінок — СФУЖО висилає меморіял до відповідних чинників вільного світу.

За Управу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій

Олена Кисілевська	Олена Лотоцька	Лідія Бурачинська
голова	містоголова	секретар

ВСЯЧИНА

50 МІЛЬЙОНІВ ОСІБ ВІДВІДАЛИ КРАЙОВІ ПАРКИ В ЗДА

Секретар внутрішніх справ Даглес МекКей повідомляє, що в минулому 1955 році 50,000,000 осіб відвідали крайові парки в цій країні. Це було на два мільйони більше як в 1954 році. З цього повідомлення виходить, що американці люблять подорожувати під час вакацій, щоб пізнати красу своєї великої країни.

АНГЛІЙСЬКА МОЛОДЬ СПИТЬ ПІД ЗАМКОМ ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕРА

Президент Айзенгавер має мешкання в замку в Шотляндії, яке йому подарували після війни за заслуги в перемозі над гітлерівською Німеччиною. Часопис „Санді Пікторіял" повідомляє з Лондону, що під тим замком знаходяться печери, в яких англійська молодь любить спати влітї, щоб користати зі свіжого повітря під час вакацій. Вона там спить, варить харчі та бавиться грою на гітарах.

АЛЬКОГОЛЬ ШКОДИТЬ ПІД ЧАС СЕРЦЕВИХ АТАК

Загально думають, що добре пити алькоголь тим особам, які мають послаблене серце і бояться серцевої атаки. Але Американське Товариство для пікування серцевими недугами остерігає, щоб ті особи, які хворіють на серце, не пили алькогольних напоїв. Ця осторога надрукована в окремій брошурі, і в ній закликається осіб, які хворіють на серце, щоб негайно радилися лікаря, коли їм „бракує віддиху", тисне коло серця, коли потіють і тратять свідомість. Для „скріплення" серця не вільно пити алькоголю, на це лікар припише окремий лік, звичайно нітроґліцерину.

ОБИДВА ЗГИНУЛИ В ПОЄДИНКУ ЗА ДІВЧИНУ

На Сицилії два юнаки, 22-річний Сальваторе Каіці і 19-річний Франческо Алаімо, посварилися через дівчину і в своїй ненависті почали поєдинкуватися на очах селян, які не могли їх розірвати. Вони стріляли зі старих револьверів, і обидва згинули на місці. До чого доводить сліпа ненависть серед людей.

ЗАКЛИКАЮТЬ СТІВЕНСОНА, ЩОБ НЕ ГОВОРИВ ДОТЕПІВ ПІД ЧАС ПРОМОВ

Фред Спарк пише в часописі „Ню Йорк Ворлд Телеграм енд Сан", що деякі дотепи не помагають, тільки шкодять демократичному кандидатові Адлеєві Стівенсонові. При цій нагоді оповідає про дотепи Абрагама Линколна. Під час виборчої кампанії Абрагама Линколна відбулася така розмова між двома жінками. — Гадаю, що виграє Джефферсон Дейвіс, — сказала одна жінка. — Чому? — запитала сусідка. — Бо Дейвіс молиться! — Та ж і Линколн молиться також! — Так, але пан Біг не знатиме, чи він молиться, чи тільки жартує.

БРИТІЙСЬКІ ШПИГУНИ-ДИПЛОМАТИ У МОСКВІ

Після багатьох заперечень Совєти признались, що відомі британські дипломати Гю Бурджес і Доналд МекЛін, які вели шпигунську роботу в користь Москви і які п'ять років тому „зникли" з Лондону, перебувають під совєтською опікою в Москві.

Директор нафтової фірми дав гроші на хабар сенаторові Кейзові

Вашингтон. — Окрема сенатська комісія під проводом сенатора Волтера Ф. Джорджа ствердила, що гроші на хабар для сенатора Френсіса Кейза дав директор великої нафтової і газової фірми „Супіріор Ойл Компані" Говард Кек із Лос Анджелесу. Кек заявив, що ці гроші в сумі 2,500 долярів були з його „власного особистого фонду", і не були власністю фірми. Директор Кек зізнавав після того, як адвокат із Небраски Джан М. Нефф заявив на цій комісії, що ті гроші, які давав сенаторові Кейзові, дістав від директора Кека. Те саме твердили в цій справі і інші свідки, яких зізнання були передавані через телевізію. Директор Кек казав, що не знав про передання грошей сенаторові Кейзові, і довідався про це аж після того, як сенатор Кейз відмовився прийняти тих 2,500 долярів і повідомив про це Сенат і ФБІ. Кек зізнавав, що ці гроші були призначені на виборчий фонд і що це не був хабар для сенатора за те, щоб він голосував за прийняття газового законопроєкту.

Ваґнер підтримує Стівенсона, а не Гарримана

Ню Йорк. — Демократичний посадник міста Ню Йорку, Роберт Ваґнер заявив, що Адлей Е. Стівенсон має більші шанси перемогти в виборах республіканського кандидата на президента, і тому він, Ваґнер, буде його підтримувати на Демократичній Краєвій Номінаційній Конвенції в Шикаґо, в серпні цього року. Ваґнер казав, що і Гарриман надається на президента ЗДА, але він не має шанс перемоги. „Це не досить мати всі кваліфікації на президента, казав Ваґнер. Кандидат мусить ще мати можливість перемогти свого противника, і тому я є за Стівенсона". Ваґнер передбачає, що демократична делеґація зі стейту Ню Йорку підтриватиме Стівенсона. Губернатор Гарриман заявив на радіовій програмі, що він і надалі не є „активним кандидатом" на президента. Але він додав, що тепер ще „завчасно" говорити, хто буде „дійсним" кандидатом.

Еспанський уряд вшановує раненого молодого „фалянґіста"

Мадрид. — Молодий член урядової еспанської політичної партії Фаланґа, Альварез Перез, що його важко пострілено в минулий четвер у вуличній бійці між опозиційними студентами університету й членами Фаланґи, став наче прапором льояльности еспанської молоді існуючому режимові генерала Франка. Всі члени уряду, еспанська генералiція, керівники Фаланґи, посли парляменту й сотні інших членів державного і партійного апарату, відвідали Переза в шпиталі, де він бореться із смертю. Він перейшо операцію, але його стан здоров'я окреслений далі, як критичний. Мадридський університет далі закритий. Поліція перевела численні арештування між студентами, але більшість арештованих випущено після переслухання. Урядова преса, нав'язуючи до поранення Альвареза Переза, закликає до вірности режимові та до відпору ворожим режимові провокаціями. Еспанські урядові чинники твердять, що еспанських студентів збаламутила комуністична пропаґанда, але, за твердженням закордонних обсерваторів, студенти борються проти супремації Фаланґи в студентському житті з уваги на станові інтереси студентства.

ПОВІДОМЛЕННЯ СУСТА

За ініціятивою Управи СУСТА відбулася в дні 4-го лютого ц. р. в Ню Йорку Нарада представників українських крайових студентських організацій в Америці, у якій взяли участь пп. Володимир Петришин, Михайло Почтар і Тарас Гунчак від Управи Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА), пп. Володимир Дмитрюк і Олексій Шевченко від Головної Управи „ЗАРЕВО", Об'єднання Українських Академічних Товариств Національного Солідаризму в ЗДА; п. Вавиль Ліщинський від Головної Управи ТУСМ-у, Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського.

Після заслухання інформативної доповіді п. Володимира Петришина про можливість співпраці українських ідеологічних і конфесійних студентських товариств в системі СУСТА та після основної і щирої виміни думок учасники Наради:

1. Привітали ініціятиву Управи СУСТА та ствердили, що є багато спільних проблем, які повинні стати основою співпраці їх товариств в системі СУСТА.
2. рішили рекомендувати Управам своїх організацій стати надзвичайними членами СУСТА згідно із статутом СУСТА арт. 111 т. 16,
3. схвалили потребу тісної співпраці українських конфесійних й ідеологічних студентських товариств в системі СУСТА в справах загального студентського характеру,
4. висловити побажання частіше відбувати спільні наради для обговорення актуальних студентських проблем.

Тарас Гунчак
Володимир Дмитрюк
Василь Ліщинецький
Володимир Петришин
Михайло Почтар
Олексій Шевченко

Господарські Вісті

ВІКС ТВЕРДИТЬ, ЩО ЕКОНОМІКА ЗРОСТАЄ ПОНАД ПЕРЕДБАЧУВАННЯ

Секретар торгівлі Сінклер Вікс заявив у пресовому інтерв'ю, що американська економіка в першому місяці цього року більше зростає, як це передбачувано при кінці минулого року. Вікс твердить, що вона зростатиме в такому темпі аж до літа цього року. Секретар торгівлі сказав, що деяка знижка в продукції авт і в будівельному промислі не матиме впливу на загальний зріст продукції, бо цю знижку надолужить зріст в інших промислах. Сталеварні працюють повною парою, але не можуть випродукувати стільки сталі, скільки потребує американський промисл. Те саме дістеться в продукції інших товарів.

АНГЛІЯ ЗБІЛЬШУЄ ЕКСПОРТ ТЕКСТИЛЬНИХ ТОВАРІВ ДО СОВЄТІВ

В 1955 році подвоївся еспорт текстильних виробів із Англії до Совєтів, хоч вивіз до інших европейських держав обнизився на 40 відсотків. На продукцію текстильних виробів в Великій Британії має вплив американський бавовняний ринок, де уряд штучно підтримує ціни на бавовну та інші фармерські продукти. Вивіз текстильних виробів з Англії до Совєтів становив в перших 10-ох місяцях 1955 року 28,700,000 фунтів (800,000,000 долярів), майже два рази більше як в 1954 році.

ЗІ ЗМЕНШЕННЯ ЦІН НА ФАРМЕРСЬКІ ПРОДУКТИ КОРИСТАЮТЬ ПОСЕРЕДНИКИ

Департамент рільництва стверджує, що зі зменшення цін на фармерські продукти користають не широкі верстви споживачів, тільки посередники і крамарі, які перепродують консументам рільничі продукти. В минулому році тільки 60 відсотків із зредукованих цін на фармерські прибутки дійшли до рук консументів, а 40 відсотків залишилися в руках посередників.

ЗРОСТАЮТЬ РЕЗЕРВИ ДОЛЯРІВ І ЗОЛОТА В ЕВРОПІ

Федеральний банк резерв в Ню Йорку повідомляє, що закордоном постійно зростають резерви золота і долярів і при кінці 1955 р. вони становили 2,000,000,000 дол. Найбільший приріст цих резерв видко в европейських країнах континенту, і менший у країнах зі штерлінґовою валютою. Сорок відсотків приросту було в золоті — 650,000,000 долярів, а решта в долярах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд. „Запорозької Січі" відбудуться в суботу, 18-го лютого, о год. 8-ій вечора, в приміщенні при 33 Іст 7-ма вул. II. пов. Просимо всіх членів прийти на збори. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата Відд. 217 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 2-ій попол., в церковній залі 305 Гудсон Евню. Проситься членів явитися на зборах маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості. Просимо членів, щоб своїх дітей чи знайомих вписували до своєї організації У. Н. Союзу. — В. Гричух, предс.; А. Іванів, фін. секр. І. Деркач, кас.; М. Макусій, рек. секр

АЛЕНТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого в парафіяльній залі 803 Фронт стр., о год. 2-ій попол. Проситься членів прийти і сповнити свій членський обов'язок. Напоминаємо довгуючих, що якщо не заплатять цього місяця будуть суспендовані. — І. Зазворський, предс.; Г. Біленький, кас.; І. Федорак, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 84, подає до відома всім членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 4-ій пополудні, в залі У. Н. Дому 279 Кінґс Гайвей Вест. Управа просить всіх членів прибути і полагодити справи, які будуть на порядку дня, а найважніше справа бенкету, який має відбутися в цім році з нагоди 40 літнього ювілею від зорганізування Відділу. На річних зборах вибрано управу: О. Куян, пр.; М. Ґудзік, кас.; П. Дудко, секр.; Адреса секретаря: Peter Dudko, 140 Bronson Rd., Southport, Conn. Tel. CL 9-2078.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Б-ва о. Николая Відд. 5, відбудуться в неділю, 19-го лютого, зараз по співаній Службі Божій, о год. 12:30 вполудне, в залі укр. кат. церкви Чесного Хреста 37-09 31 Ave. Просимо всіх своїх членів прибути на збори бо є важні справи до рішення. Б-во св. о. Николая звертається з просьбою до всіх українців і українок, які живуть в Асторії, щоб вписалися в члени Відділу 5 УНСоюзу, як також своїх дітей. Просимо також довгуючих, щоб сплачували свої залеглости. І. Сидор, предс.; Ан. Климишин, кас.; П. Барнич, скр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Б-во св. Миколая 106 Відд. повідомляє членів, що місячні звичайні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, о год. 12-ій в полудне, в домі Відділів УНСоюзу при 843 N. Western Ave. Всі члени Відділу повинні явитися. Довгуючих членів проситься прийти і вирівняти свої вкладки. Подаємо склад управи на 1956 рік: Д-р С. Самбірський, предс.; І. Ґуш, заст.; Г. Дацьків, фін. секр.; М. Попіль, кас.; В. Івасютин, рек. секр.; контрольна комісія: Гриньків, Вишницький і Хтей; прапорщики: Дуда і Петровськей; Гошко, дверник.

ГАРТФОРД, КОНН. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 277 подає до відома членів, що місячні загальні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого (третя неділя в місяці) в Укр. Гор. Клюбі при 53 Whitmore St., о год. 2-ій попол. Управа Відд. приймає того ж дня збірку вкладок в церковній залі по обох Службах Божих. Пригадуємо членам, що канцелярія Відділу УНС міститься в Укр. Гор. Клюбі. Взиваємо членів точно вплачувати вкладки і не наражувати себе на суспенду. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ Відд. 342 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 2-ій попол., в залі церковній 641 Roosevelt Ave. На річних зборах 22-го січня вибрано той самий уряд на 1956 рік, що був в 1955 р.: Г. Волянський, предс.; П. Вілінський, заст.; Н. Кіра, кас.; І. Сокальський, заст.; І. Маркович, секр.; І. Мартинюк, заст. Контрольори: П. Кавенський, Г. Волянський; надзирателі хорих: К. Миньо, Т. Дацко, Н. Гамадик; хорунжий І. Сокальський; господар залі А. Гамадик. Збори відбуватимуться як попередньо що 3-та неділя по першім кожного місяця, в залі церковній, 641 Roosevelt Ave. Адреса секретаря: John Markowicz, 287 Randolph St., Carteret, N. J.

МАРШФІЛД, ВИС. — Повідомляється позамісцевих членів, що загальні річні збори Т-ва „Броди" Відд. 174 відбулися 29-го січня. Зборами проводив М. Ткачук, організатор У. Н. Союзу. Нова управа вибрана в складі: В. Остапюк, предс.; Д. Ленчук, заст.; М. Солонинка, фін. рек. секр.; Н. Смола, кас.; І. Марак, гол. контр. комісії. Збори відбуватимуться що другу неділю в місяці в 241 So. Central Ave., о год. 1-ій пополудні.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 252 відбудуться в неділю, 19-го лютого, о 12-ій год. вполудне у залі при 2250 В. Кортез вул. Проситься членів прийти. Довгуючі члени, якщо не прийдуть і не вирівняють довгу, будуть суспендовані. — Медос, предс.; Хомин, кас.; Когут, скр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Т-во ім. св. Володимира Відд. 114 повідомляє, що річні загальні збори за діловий рік 1955 відбудуться в неділю, 19-го лютого, о год. 1:30 попол., в параф. залі св. Володимира при 2250 В. Кортез вул. На порядку: звіти членів уступаючої управи та контрольної комісії і вибір керуючих органів на діловий рік 1956. З огляду на важність справ, приявність усіх членів є обов'язкова. Якщо на визначений час не явиться приписана статутом потрібна скількість членів, тоді загальні річні збори відбудуться о годину пізніше при всякій скількости приявних і будуть правосильними. — М. Нікольс-Ткачук, гол.; В. Бережан, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. С. Петлюри Відд. 189, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в суботу, 18-го лютого, о 7-ій год. веч., в Укр. Горожанськім Клюбі при 847 N. Franklin St. Проситься всіх членів прибути на збори, щоб вибрати нову управу на 1956 рік. Вразі неприсутности відповідної скількости членів після статуту, збори відбудуться одну годину пізніше. — М. Дем'янківський, предс.; П. Котельницький, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Б-во св. о. Николая Відд. 175 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. лютого, о год. 1-ій попол. в У. Н. Домі, 4655 Мартин. Проситься членів прибути на час, тому що на зборах буде досить важних справ до вирішення. Пригадується довгуючим членам, щоб на цих зборах вирівняли свої залеглості бо інакше будуть суспендовані. — С. Пелих, предс.;; І. В. Іванчук, фін. секр.

Посмертні Згадки

ВАСИЛЬ КІТ, член Відд. 379 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер 24-го січня 1956 р. Покійний походив зі села Блищі Води, повіт Жовква, Зах. Україна. Похорон відбувся 28. січня з похор. заведення при участи Членів Б-ва. Тлінні останки похоронено на укр. цвинтарі св. о. Николая. — В. Н. П.!

М. Семків, секр.

ПАРАСКЕВІЯ МОЛОДЕЦЬ, довголітня членка Відд. 358, УНСоюзу Т-во „Згода" в Клівленді, Огайо, по довгій і тяжкій недузі померла 24-го грудня 1955 р. Покійна родилася 1894 р. в селі Складисте, повіт Новий Санч, Лемківщина. До ЗДА прибула 1913 р. Покійна була примірною дружиною і матірю, активною членкою УНС і рек. секр 358 Відд. Залишила в глибокім смутку мужа Кирила, 3 доньки Олену, Ольгу, Марію, зятів і 5 внуків. — В. Їй П.!

С. Палівода, секр.

ТАРЗАН, ч. 3617. В дефензиві.

SWIFTLY, LAZAR'S MEN SPREAD OVER THE PLANTATION, WIELDING DESTRUCTION TO HOLT'S EQUIPMENT--

BUT NOT WITHOUT RESISTANCE! HOLT'S LOYAL WORKMEN RALLIED TO HIS CALL AND IN THE MIDST OF THE FIGHT WAS TARZAN OF THE APES!

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Лазарові люди швидко розсипалися по плянтації, нищачи Голтове вдаштування. — але не без спротиву! Льояльні Голтові робітники зібрались на його заклик. В самому центрі боротьби був Тарзан від мавп!